

Особливості реформування системи соціального страхування в Україні

Оксана Омельченко

*магістрантка спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа, страхування та фондовий ринок»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: omelchenko@krok.edu.ua*

Світлана Плетенецька

*науковий керівник, к.е.н., доцент,
доцент кафедри національної економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: svitlanapm@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-2695-0712*

Система соціального страхування - це механізм, який забезпечує захист громадян від ризиків, пов'язаних з втратою доходу внаслідок хвороби, тимчасової непрацездатності, безробіття, інвалідності та інших життєвих обставин. Ця система може включати в себе різноманітні види соціального страхування, страхування в разі тимчасової втрати працездатності, пенсійне страхування тощо. Головна мета системи соціального страхування - забезпечити соціальний захист для всіх громадян у випадках, коли вони знаходяться в складних життєвих ситуаціях.

Реформування соціального страхування - це процес впровадження змін у системі соціального захисту, які спрямовані на покращення її ефективності, доступності та адаптації до потреб суспільства. Це може включати оптимізацію витрат, залучення громадськості до прийняття рішень, покращення умов працевлаштування та сприяння створенню сприятливого бізнес-середовища. Ці зміни спрямовані на забезпечення більш ефективного та справедливого соціального захисту для громадян.

З 2023 року в Україні основними представниками системи соціального страхування є Пенсійний фонд України та Фонд соціального страхування на випадок безробіття. Пенсійний фонд отримав додаткові повноваження у зв'язку з ліквідацією Фонду соціального страхування. Відбуваються зміни і в діяльності Фонду безробіття, зокрема, змінилися ключові підходи щодо призначення та виплати соціальних гарантій безробітним. Реалізація таких заходів спрямована на оптимізацію витрат, які призначені на утримання апарату управління та фінансування соціальних гарантій безробітним.

Плюси реформування соціального страхування:

1. Покращення ефективності системи: реформування може сприяти оптимізації витрат, удосконаленню процесів управління та забезпеченню більш ефективного використання ресурсів.

2. Забезпечення більшої доступності: реформування може сприяти зменшенню бюрократичних перешкод і покращенню доступності соціального захисту для громадян.

3. Адаптація до потреб суспільства: зміни в системі соціального захисту

можуть допомогти врахувати зміни в суспільстві, такі як демографічні зміни, зміни в ринку праці та інші фактори.

Мінуси реформування соціального страхування:

1. Ризик втрати соціальних гарантій: недбале реформування може призвести до погіршення умов соціального захисту для громадян, зокрема у зв'язку зі зменшенням обсягу послуг або покращенням умов для отримання пільг.

2. Соціальні протистояння: реформування може викликати опозицію з боку різних соціальних груп, які можуть вважати, що зміни в системі соціального захисту загрожують їхнім інтересам.

3. Ризик корупції: процес реформування може стати об'єктом корупційних схем, особливо в умовах недостатньої прозорості та контролю з боку суспільства.

Особливості:

1. Перехід до прозорості та ефективної системи управління: реформування системи соціального страхування передбачає створення чіткої та прозорої системи управління, яка б забезпечувала ефективне використання коштів та надання якісних послуг громадянам.

2. Забезпечення фінансової стійкості: реформування системи соціального страхування передбачає перегляд фінансової бази цієї системи, щоб забезпечити її стабільність та достатність для виплат соціальних виплат.

3. Розширення доступу до соціальних послуг: реформування системи соціального страхування передбачає розширення доступу громадян до соціальних послуг, зокрема шляхом спрощення процедур отримання соціальних виплат та покращення якості цих послуг.

4. Зменшення корупції та зловживань: реформування системи соціального страхування передбачає впровадження заходів, спрямованих на запобігання корупції та зловживань у сфері соціального страхування.

5. Врахування потреб різних груп населення: реформування системи соціального страхування передбачає врахування потреб різних груп населення, зокрема людей похилого віку, інвалідів, безробітних тощо, і забезпечення їм адекватного рівня соціального захисту.

6. Впровадження механізмів контролю та моніторингу: реформування системи соціального страхування передбачає впровадження ефективних механізмів контролю та моніторингу за використанням коштів соціального страхування, щоб запобігти їх недопущенню та зловживанню.

Висновок. Реформування соціального страхування - це процес впровадження змін у системі соціального захисту, які спрямовані на покращення її ефективності, доступності та адаптації до потреб суспільства. Це може включати оптимізацію витрат, залучення громадськості до прийняття рішень, покращення умов працевлаштування та сприяння створенню сприятливого бізнес-середовища. Ці зміни спрямовані на забезпечення більш ефективного та справедливого соціального захисту для громадян.

Ключові слова: соціальне страхування, Пенсійний фонд України, Фонд

соціального страхування.

Список використаних джерел

1. Булигіна А. В., Загорська Д. М. Пенсійний фонд України та вдосконалення пенсійного забезпечення. *Бізнес Інформ*, 2020. С. 160–165.
2. Задорожня Л., Маршалок Т., Студеннікова І. ЄСВ – скасувати не можна залишити. URL: <https://voxukraine.org/yesv-skasuvaty-nemozhna-zalyshyty/> (дата звернення 31.11.2023).
3. Західна О. Р., Шеремета Л. М. Аналіз поточного стану пенсійного забезпечення в Україні. *Молодий вчений*, 2022. С. 17-23.